

Motion till riksdagen 2005/06:Kr333

av Maria Larsson (kd)

Folkhögskolans möjligheter

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att ge folkhögskolan ett tydligare uppdrag att fylla en aktiv funktion för IV-deltagare på gymnasieskolan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att ge folkhögskolan ett uppdrag att erbjuda svenska för in-vandrare som alternativ till den kommunala vuxenutbildningen.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av att reformera studiemedelssystemet så att studenter under 20 års ålder ges ekonomiska förutsättningar att välja studier vid folkhögskola.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att folkhögskolan bör ges mandat att vara en auktoriserad an-ordnare av rehabiliteringsuppdrag.²

¹ Yrkandena 2 och 3 hänvisade till UbU.

² Yrkande 4 hänvisat till Sfu.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Folkhögskolan är en unik nordisk skolform och har i Sverige rötter som går djupt in i den svenska folksjälen och de stora folkrörelserna – nykthersrörelsen, arbetarrörelsen och frikyrkorörelsen. Trots skepticism och motstånd växte i takt med kommunernas självständighet under mitten av 1800-talet de första folkhögskolorna fram och fungerade både som centrum för sin bygd och som hemvist för folkrörelsernas medlemmar.

Det ökade politiska ansvar som följde ständsriksdagens avskaffande, även för de lägre samhällsklasserna, gjorde att kommunerna var i behov av en skola som bl.a. gav samhälls- och kommunalkunskap, föreningsteknik och mötesvana. Med detta rika historiska arv har folkhögskolan under snart 150 år fortsatt att utbilda, utmana och upptäcka.

I dag står man inför nya utmaningar, och till följd av faktorer som t.ex. högskolans stora expansion följer förändringar också för folkhögskolan. Relationen folkhögskola–högskola var 1991 1:7 och 2001 1:17. Dessa två utbildningsformer möter nu ofta olika målgrupper och ska naturligtvis inte ställas mot varandra. En växande folkhögskola skulle emellertid kunna fylla vissa samhälleliga behov som högskolan i dag inte möter. De hinder som föreligger för att så ska kunna ske behöver undanröjas.

På gymnasieskolan finns ett ökat behov av insatser för IV-deltagare, 16–18 år. Folkhögskolan kan vara en positiv kraft. Folkhögskolan behöver få ett tydligare uppdrag för denna grupp. Den ekonomiska uppgörelsen mellan gymnasieskola och folkhögskola behöver också klargöras så att gråzoner och avsaknad av reglerade belopp kan avlägsnas.

Svenska för invandrare återfinns i dag mestadels inom den kommunala vuxenutbildningen. Här har folkhögskolan en stor möjlighet att i ökad omfattning komplettera och erbjuda alternativa undervisningsformer. Grupper av utländsk bakgrund är normalt en prioriterad målgrupp för folkhögskolan, och då borde det komma som naturlig följd att inom kursutbudet även kunna erbjuda svenskundervisning.

I dag har de som studerar på folkhögskola och är under 20 år inte tillgång till studiemedel, vilket innebär stora svårigheter för yngre studenter som står utan ekonomiska resurser för internatboende. Studiehjälpen och inackorderingsbidraget räcker inte till, och det innebär att en del avstår från sin utbildning av ekonomiska skäl. Studiemedelssystemet behöver här reformeras och ges större flexibilitet.

Problemen med långtidssjukskrivningar, för samhället i stort, men framför allt för den enskilda personen, har länge varit känt. Kristdemokraterna har påtalat vikten av arbetsträning och utökade rehabiliteringsmöjligheter för människor som vill tillbaka in i arbetslivet. Här behöver folkhögskolans insatser och stora potential tas till vara. Miljön på folkhögskolan måste otvunget ses som mycket lämplig för människor som kommit bort från arbetsmarknaden och behöver växa i självtillit. AMS har använt folkhögskolan de senaste åren med speciella möjligheter (SAGA) för långtidsarbetslösa och detta har givit goda resultat. Rimligtvis behöver Riksförsäkringsverket med sina

Fel! Okänt namn på

upphandlingar dra samma slutsatser och prioritera folkhögskolan. Den bör ges mandat att vara en auktoriserad anordnare av rehabiliteringsuppdrag.

Stockholm den 30 september 2005

Maria Larsson (kd)